

Ограничаване на плащанията в брой

Закон за ограничаване на плащанията в брой · редакция ДВ, бр. 72 от 27.08.2024 г. · издание от 15.10.2026 г.

Съдържание

1. Какво урежда законът
2. Кога плащането е само по платежна сметка
3. Плащания в чуждестранна валута
4. Кога законът не се прилага
5. Санкции
6. Бюджетни организации

Правно основание: Закон за ограничаване на плащанията в брой (ЗОПБ), обн. ДВ, бр. 16 от 22.02.2011 г., последно изменение ДВ, бр. 72 от 27.08.2024 г. Текстът по-долу следва действащата редакция на закона. Сумите са посочени така, както стоят в него.

1. Какво урежда законът

Със закона се уреждат ограниченията при плащанията в брой на територията на страната.
(ЗОПБ, чл. 1)

2. Кога плащането е само по платежна сметка

Плащанията на територията на страната се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, когато са:

1. на стойност, равна на или надвишаваща 10 000 лв.;
2. на стойност под 10 000 лв., но могат да се разглеждат като част от свързани помежду си платежни операции на едно и също основание, чиято обща стойност е равна на или надвишава 10 000 лв.;
3. трудови възнаграждения по смисъла на Кодекса на труда, изплащани от работодатели със 100 или повече наети лица, с изключение на:
 - а) лицата, с които е сключен трудов договор за краткотрайна сезонна селскостопанска работа – договор между работник и регистриран земеделски стопанин или тютюнопроизводител за работа за един ден, като това време не се признава за трудов стаж (КТ, чл. 114а, ал. 1);
 - б) лицата, получили разрешение за сезонен работник – гражданин на трета държава, който запазва основното си място на пребиваване в трета държава и пребивава законно и временно на територията на Република България, за да извършва сезонна работа, въз основа на един или повече срочни трудови договори, сключени пряко с работодател, чието седалище е в Република България (ЗТМТМ, § 1, т. 24 от ДР);
 - в) лицата от трети държави, с които е сключен трудов договор на основание разрешение за продължително пребиваване и работа тип „Единно разрешение за пребиваване и работа“ – за срок до три месеца след издаване на документ за пребиваване. Такова разрешение могат да получат чужденци, които отговарят на условията за получаване на достъп до пазара на труда съгласно българското законодателство и притежават виза за дългосрочно пребиваване или разрешение за пребиваване, издадено в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002 (ЗЧРБ, чл. 24и, ал. 1);

4. на стойност, равна на или надвишаваща 1000 лв. за дивидент – разпределението в полза на лице, произтичащо от неговия дял в капитала на друго лице, вследствие на което намалява собственият капитал на последното, включително доходи от акции, доходи от дялови участия (включително от неперсонифицирани дружества и от други права, третирани като доходи от акции) и скрито разпределение на печалба. Не е дивидент разпределението, което съгласно счетоводното законодателство е отчетено при разпределящото лице като разход, с изключение на случаите на скрито разпределение на печалбата (ЗКПО, § 1, т. 4 от ДР).

(ЗОПБ, чл. 3, ал. 1)

За сумите: Законът все още посочва праговете в левове. Равностойностите в евро по фиксирания курс 1,95583 са 10 000 лв. = 5 112,92 € и 1000 лв. = 511,29 €. Те не са част от текста на закона и са дадени само за ориентир.

3. Плащания в чуждестранна валута

Правилото по т. 1 и 2 от предходния раздел се прилага и в случаите на плащания в чуждестранна валута, когато равностойността им в евро е равна на или надвишава 10 000 лв. Равностойността в евро се определя по курса на Българската народна банка в деня на плащането. (ЗОПБ, чл. 3, ал. 2)

4. Кога законът не се прилага

Законът не се прилага при:

1. тегленето и внасянето на пари в брой от/в собствени платежни сметки;
2. тегленето и внасянето на пари в брой от/в сметки на недееспособни и ограничено дееспособни лица, на съпрузи и роднини по права линия;
3. сделките с чуждестранна валута в наличност по занятие;
4. операциите с банкноти и монети, страна по които е Българската народна банка;
5. замяната от банки на повредени български банкноти и монети;
6. изплащането на трудови възнаграждения по смисъла на Кодекса на труда с изключение на трудовите възнаграждения, изплащани от работодатели със 100 или повече наети лица (т. 3 от раздел 2);
7. изплащането на гарантираните влогове – Фондът за гарантиране на влоговете в банките гарантира влоговете в евро и в чуждестранна валута, като гарантира пълно изплащане на сумите по влоговете на едно лице в една банка независимо от броя и размера им до 100 000 евро (ЗГВБ, чл. 8 и чл. 9, ал. 1).

(ЗОПБ, чл. 2)

5. Санкции

Който извърши или допусне извършването на нарушение на ограниченията по раздел 2, се наказва с глоба в размер 25 на сто от общия размер на направеното плащане – ако е физическо лице, или с имуществена санкция в размер 50 на сто от общия размер на направеното плащане – ако е юридическо лице. (ЗОПБ, чл. 5, ал. 1)

При повторно нарушение: размерът на глобата е 50 на сто от размера на направеното плащане, а на имуществената санкция – 100 на сто от размера на направеното плащане. „Повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение. (ЗОПБ, чл. 5, ал. 2 и § 1 от ДР)

Актовете за установяване на нарушенията по този закон се съставят от органите на Националната агенция за приходите, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или от оправомощени от него длъжностни лица. Съставянето, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания. (ЗОПБ, чл. 6)

6. Бюджетни организации

Бюджетните организации може да теглят средства в брой от техни банкови сметки само за плащания, за които при конкретните обстоятелства на дейността практически не е възможно извършването им чрез платежен превод, както и по изключение, ако са налице наложителни обективни причини. (ЗОПБ, чл. 4а, ал. 1)

Изтеглени от банкови сметки на бюджетните организации средства за разплащане в брой, които са останали неусвоени, се възстановяват своевременно по съответните банкови сметки, освен по изключение, ако са налице наложителни обективни обстоятелства за съхраняването им в брой за последващи разплащания. Събраните в брой средства от бюджетните организации се внасят своевременно по съответните им банкови сметки. (ЗОПБ, чл. 4а, ал. 2 и 3)

Директно разходване от касата на бюджетната организация на събрани средства в брой се прилага само по изключение или когато поради естеството на дейността прилагането на правилата по-горе практически не е възможно. (ЗОПБ, чл. 4а, ал. 4)

За картовите плащания към бюджетни организации физическите и юридическите лица не заплащат банкови комисиони и такси. (ЗОПБ, чл. 4, ал. 6)

Източници: Закон за ограничаване на плащанията в брой, действаща редакция (ДВ, бр. 72 от 27.08.2024 г.) – kik-info.com, Сиела Норма, отворен на 15.10.2026 г.

Счетоводни услуги ВЪЗМОЖНОСТ-И · vazmojnosti.com · office@vazmojnosti.com

Материалът има информационен характер и не замества консултация по конкретен случай.